

פיתוח שיטות חלופיות לדילול ידני של שזיף ומשמש

מגיש: רפי שטרן

לזני שזיף נוספים – אוגדן, בלק ג'ם, מזל ופרייר. תוצאות הדילול היו מצויינות בכל הזנים שנבדקו. מבדיקות איכות פירות המשמש 'רעננה' והשזיף 'בלק דיאמונד' ביום הקטיפה ולאחר אחסון עולה שטיפולי הג'יברלין לא רק שלא הזיקו לאיכות הפירות שנקטפו בעונת הריסוס (שנה לפני פעילות הדילול), אלא אף שיפרו את איכותם.

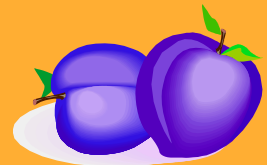
2. **קטילת פקעי פריחה** טיפול אלזודף בריכוז של 1%, שניתן לפקעי משמש "רעננה" תפוחים בשלב "פקע ורוד" (כשבוע לפני הפריחה), וטיפול אלזודף בריכוז נמוך של 0.25% או 0.5% שניתנו לפקעי שזיף 'בלק דיאמונד' ו'אוגדן' בשלב פקע ירוק (כשבוע לפני הפריחה), הפחיתו את עוצמת הפריחה, קיצרו את זמן הדילול הידני, הקטינו את היבול הכללי ושיפרו את התפלגות הגדלים של הפרי.

3. **דילול פרחים** טיפול במשטח L-77, שניתן בריכוז נמוך של 0.25% או 0.5% בשיא הפריחה, צרב חלק מהפרחים, וע"י כך הפחית את שיעור החנטה, צמצם את זמן הדילול הידני, הקטין את היבול הכללי, ושיפר את התפלגות הגדלים הן במשמש והן בזני השזיף 'בלק דיאמונד' ו'אוגדן'.

4. **עיכוב תהליך ההפריה** טיפול בריכוז נמוך מאוד של מג'יק (0.05% או 0.1% תכשיר = 25 או 50 ח"מ ח"פ בלבד) שניתן בשיא הפריחה פגע בתהליך ההפריה של המשמש והשזיף ('אוגדן'), מה שהביא להפחתת שיעורי החנטה, לצמצום זמן הדילול הידני, להקטנת היבול הכללי, ולשיפור התפלגות הגדלים של הפרי. המג'יק פעל אך ורק על היבול בשנת הטיפול, ולא השפיע על עוצמת הפריחה החוזרת והיבול החוזר בשנה העוקבת.

במהלך עונת הגידול של המשמש והשזיף יש לבצע דילול ידני כדי להביא את הפרי לגודל ראוי לשיווק. ההוצאה על דילול שכזה מהווה כיום כרבע מסך כל הוצאות הגידול. כשתשומת העבודה מתייקרת מחד והתמורה לפרי קטנה מאידך, ישנו לחץ גובר להפחית עלויות גידול. כדי להפחית עלויות ולשפר את רווחיות החקלאי יש לחפש חלופות לדילול הידני. בשנים האחרונות נערכו בעולם ניסיונות דילול שונים בשלבים שונים של התפתחות הפרח והפרי של גלעיניים שונים. ניסיונות אלה כללו שימוש במוסתי צמיחה, חומרים מייבשים וצורבים, משטחים, דשנים ומעכבי פוטוסינתזה. עד היום אף אחת מקבוצות החומרים הנ"ל לא נכנסה ליישום מסחרי במטעים, בעיקר עקב חוסר אחידות ועקביות בתוצאות, אך גם כתוצאה מהשוני ביעילות היישום, בשנות הניסוי, בזנים ובמקומות השונים. בשנה השניה לעבודתנו במשמש ושזיף מצאנו מספר רעיונות אפשריים לפתרון הבעיה:

1. **הפחתת ההתמיינות לשנה העוקבת** טיפולי ג'יברלין בריכוז של 50 ח"מ במהלך תקופת ההתמיינות (ש.פ. + 30 יום) של המשמש "רעננה" והשזיף "בלק דיאמונד" הפחיתו את ההתמיינות לפריחה, צמצמו את מספר הפרחים לעץ בשנה העוקבת, הפחיתו באופן משמעותי את זמן הדילול הידני, ובסופו של דבר הביאו לשיפור התפלגות הגדלים של הפרי. טווח הזמן היעיל לפעילות הג'יברלינים הוא שנה אחת בלבד, ולכן יש לחזור על הטיפול מדי שנה. בקיץ 2010 ניתנו טיפולי ג'יברלין מצטיינים בעזרת מפוח מסחרי לזן בלק דיאמונד וטיפולים ראשוניים בעזרת מרסס רובים

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il